

**OUTSOURCING
W KSZTAŁTOWANIU ZATRUDNIENIA
ORAZ KOSZTÓW
I PRODUKTYWNOŚCI PRACY
W PRZEDSIĘBIORSTWACH**

Anna Grześ

**OUTSOURCING
W KSZTAŁTOWANIU ZATRUDNIENIA
ORAZ KOSZTÓW
I PRODUKTYWNOŚCI PRACY
W PRZEDSIĘBIORSTWACH**

Białystok 2017

Recenzja:

prof. zw. dr hab. Eugeniusz Kwiatkowski

dr hab. Joachim Foltys, prof. PO

Redakcja: Halina Lisicka

Korekta: Halina Lisicka

Redakcja techniczna: Paweł Piątkowski

Projekt okładki: Marek Owieczko

ISBN 978-83-7431-525-8

© Copyright by Uniwersytet w Białymstoku, Białystok 2017

Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 14, tel. 85 7457059
<http://wydawnictwo.uwb.edu.pl>

Druk i oprawa: volumina.pl Daniel Krzanowski

SPIS TREŚCI

TABLE OF CONTENTS	9
WSTĘP	13
ROZDZIAŁ 1.	
POJĘCIOWE I TEORETYCZNE ASPEKTY OUTSOURCINGU	23
1.1. Etymologia terminu outsourcing	23
1.2. Podejścia do definiowania outsourcingu i jego rodzajów	24
1.3. Ewolucja rozwoju outsourcingu.....	37
1.4. Czynniki wpływające na rozwój outsourcingu w przedsiębiorstwach ...	41
1.5. Tendencje zmian na rynku outsourcingu	45
ROZDZIAŁ 2.	
POMIAR OUTSOURCINGU W POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTWACH	51
2.1. Sposoby pomiaru outsourcingu – przegląd literatury	51
2.2. Źródła informacji o outsourcingu w wybranych bazach statystycznych.....	56
2.3. Konceptualizacja pomiaru outsourcingu w polskich przedsiębiorstwach na podstawie statystyki Głównego Urzędu Statystycznego (GUS).....	59
2.4. Rozmiary globalnego outsourcingu w świetle statystyk międzynarodowych i portali badawczych.....	64
2.5. Dynamika outsourcingu w przedsiębiorstwach w Polsce. Podstawowe tendencje zmian w układzie branżowym w latach 2003-2011 (według danych WIOD): podejście lokalizacyjne	68
2.6. Dynamika i intensywność outsourcingu materiałów i usług w sektorze przedsiębiorstw w Polsce według danych GUS w latach 2005-2013	78
2.6.1. Dynamika outsourcingu materiałów i usług w sektorze przedsiębiorstw	78
2.6.2. Intensywność outsourcingu w sektorze przedsiębiorstw w Polsce	85

ROZDZIAŁ 3.

OUTSOURCING W ŚWIETLE TEORII EKONOMII, ZARZĄDZANIA ORAZ ZATRUDNIENIA I RYNKU PRACY	89
3.1. Podejścia badaczy do ujęcia outsourcingu w teoriach	89
3.2. Outsourcing w świetle (neo)klasycznego nurtu ekonomii	91
3.3. Outsourcing wobec teorii kosztów transakcyjnych (TCE)	108
3.4. Teoria zasobowa firmy (RBV) a outsourcing	119
3.5. Outsourcing i zasoby ludzkie w świetle koncepcji zarządzania.....	124
3.6. Teoria trzech sektorów w kontekście outsourcingu	128
3.7. (Neo)klasyczne teorie zatrudnienia i rynku pracy a outsourcing	134
3.8. Alternatywne teorie rynku pracy w kontekście outsourcingu	141

ROZDZIAŁ 4.

OUTSOURCING A ZATRUDNIENIE W PRZEDSIĘBIORSTWACH I GOSPODARCE	149
4.1. Istota i sposoby pomiaru zatrudnienia w przedsiębiorstwach	149
4.2. Tendencje zmian w strukturze zatrudnienia gospodarki. Czynniki oddziałujące na przemiany w strukturze zatrudnienia	152
4.3. Elastyczne formy zatrudnienia w kontekście outsourcingu	157
4.4. Zróżnicowanie wielkości i form zatrudnienia w sektorze przedsię- biorstw w Polsce	162
4.4.1. Struktura i dynamika zatrudnienia w latach 2005-2013	162
4.4.2. Zatrudnienie na umowy okresowe.....	171
4.5. Wpływ outsourcingu na zatrudnienie w świetle dotychczasowych badań	177
4.6. Empiryczna weryfikacja wpływu outsourcingu na wielkość zatrud- nienia w grupach przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego i usług biznesowych w Polsce	189

ROZDZIAŁ 5.

OUTSOURCING A KOSZTY PRACY W PRZEDSIĘBIORSTWACH.....	209
5.1. Koszty pracy – istota i zakres w kontekście outsourcingu.....	209
5.1.1. Koszty pracy jako determinanta decyzji ekonomicznych.....	209
5.1.2. Podejścia do definiowania kosztów pracy w literaturze i statystykach....	214
5.1.3. Pomiar kosztów pracy w przedsiębiorstwach	219
5.2. Powiązania między kosztami pracy a zatrudnieniem w kontekście outsourcingu	221
5.3. Analiza kształtowania się kosztów pracy w polskich przedsiębiorst- wach w latach 2005-2013.....	224

5.4. Przegląd międzynarodowych badań nad wpływem outsourcingu na koszty pracy	230
5.5. Empiryczna weryfikacja oddziaływania outsourcingu na koszty pracy w grupach przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego i usług biznesowych	236

ROZDZIAŁ 6.

OUTSOURCING A PRODUKTYWNOŚĆ PRACY

W PRZEDSIĘBIORSTWACH	249
6.1. Produktivność pracy – istota i sposoby jej pomiaru	249
6.2. Wpływ outsourcingu na produktywność pracy w świetle dotychczasowych badań	260
6.3. Wstępna analiza poziomu produktywności pracy w sektorze przedsiębiorstw w Polsce	265
6.4. Empiryczna weryfikacja oddziaływania outsourcingu na produktywność pracy w grupach przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego i usług biznesowych	275

ZAKOŃCZENIE	285

ANEKS	295

BIBLIOGRAFIA	335

SPIS TABEL	357

SPIS RYSUNKÓW	361

SPIS WYKRESÓW	363

ABSTRACT	365

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION	13
CHAPTER 1.	
CONCEPTS AND THEORETIC ASPECTS OF OUTSOURCING	23
1.1. Etymology of the term outsourcing.....	23
1.2. Approaches to defining outsourcing and its types	24
1.3. Evolution of outsourcing.....	37
1.4. Factors influencing the development of outsourcing in the enterprises..	41
1.5. Trends in the outsourcing market.....	45
CHAPTER 2.	
MEASUREMENT OF OUTSOURCING IN POLISH ENTERPRISES	51
2.1. Methods of measuring outsourcing – a literature review	51
2.2. Sources of the outsourcing information in the selected statistical databases	56
2.3. Conceptualization of measurement of outsourcing in Polish enterprises based on the statistics of the Central Statistical Office (GUS)	59
2.4. Sizes of global outsourcing in the light of international statistics and research portals	64
2.5. Dynamics of outsourcing in the enterprises in Poland. The basic trends in sectoral change in 2003-2011 (according to WIOD data): Location approach	68
2.6. Dynamics and intensity of material and service outsourcing in the enterprise sector in Poland according to GUS data in the years 2005- -2013	78
2.6.1. Dynamic of material and services outsourcing in the enterprise sector	78
2.6.2. Outsourcing intensity in the enterprise sector in Poland.....	85

CHAPTER 3.	
OUTSOURCING IN THE CONTEXT OF THE THEORIES OF ECONOMICS, MANAGEMENT AND EMPLOYMENT AND LABOUR MARKET.....	89
3.1. The researchers' approaches to the concept of outsourcing in theories...	89
3.2. Outsourcing in the light of (neo)classical economics	91
3.3. Outsourcing to Transaction Cost Economics (TCE).....	108
3.4. Resource-Based View theory (RBV) and outsourcing.....	119
3.5. Outsourcing and human resources in the light of management theories....	124
3.6. Three-sector theory in the context of outsourcing.....	128
3.7. (Neo)classical theories of employment and labour market and outsourcing	134
3.8. Alternative theories of labour market in the context of outsourcing	141

CHAPTER 4.	
OUTSOURCING AND EMPLOYMENT IN THE ENTERPRISES AND ECONOMY	149
4.1. The essence and methods of measuring the employment in the enterprises	149
4.2. Trends in changes in the employment structure of the economy. Factors influencing the changes in the employment structure	152
4.3. Flexible forms of employment in the context of outsourcing	157
4.4. Diversification of the size and the forms of the employment in the enterprise sector in Poland	162
4.4.1. The structure and dynamics of the employment in 2005-2013.....	162
4.4.2. Temporary employment	171
4.5. The impact of outsourcing on the employment in the light of previous research	177
4.6. The empirical verification of the impact of outsourcing on the employment in groups of manufacturing and business service enterprises in Poland.....	189

CHAPTER 5.	
OUTSOURCING AND LABOUR COSTS IN THE ENTERPRISES	209
5.1. Labour costs – the essence and scope in the context of outsourcing.....	209
5.1.1. Labor costs as a determinant of economic decisions.....	209
5.1.2. The approaches to defining labour costs in the literature and statistics....	214
5.1.3. Measurement of labour costs in the enterprises.....	219
5.2. The relationships between labour costs and employment in the context outsourcing.....	221

5.3. The analysis of the labour costs in Polish enterprises in 2005-2013.....	224
5.4. The review of international researches on the impact of outsourcing on labour costs	230
5.5. The empirical verification of the impact of outsourcing on the labour costs in groups of manufacturing and business service enterprises in Poland	236
CHAPTER 6.	
OUTSOURCING AND LABOUR PRODUCTIVITY IN THE ENTERPRISES	249
6.1. Labour productivity – essence and methods of its measurement.....	249
6.2. The impact of outsourcing on the labor productivity in the light of previous researches	260
6.3. Preliminary analysis of the level of the labour productivity in the enterprise sector in Poland.....	265
6.4. The empirical verification of the impact of outsourcing on the labour productivity in groups of manufacturing and business service enterprises in Poland	275
CONCLUSIONS.....	285
ANNEX.....	295
BIBLIOGRAPHY	335
TABLES INDEX	357
FIGURES INDEX	361
CHARTS INDEX	363
ABSTRACT	365

